Kuryazova Dilrabo Aminboevna (O‘zbekiston Jahon tillari universiteti tadqiqotchisi)

DAVLAT XIZMATCHILARI IMIJINI SHAKLLANTIRISHNING IJTIMOIY-PSIXOLOGIK VA MEDIA OMILLARI

Annotatsiya. *Maqolada davlat xizmatchilari imijini shakllantirishga ta’sir ko‘rsatuvchi ijtimoiy-psixologik, kasbiy, ma’naviy-axloqiy va media omillar kompleks tahlil qilingan. Imijning shaxsiy, professional, ijtimoiy-psixologik, tashqi reprezentativ, ma’muriy-huquqiy va axborot-kommunikativ komponentlari o‘rganilgan. Tadqiqotda davlat xizmatchilarining kasbiy kompetensiyasi, axloqiy qiyofasi, muloqot madaniyati, qonunlarga rioya qilish va korrupsiyaga qarshi murosa qilmaslik masalalari batafsil ko‘rib chiqilgan. Ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarning davlat xizmatchilari imijini shakllantirishdagi roli ochib berilgan. Inqirozli vaziyatlarni boshqarish va media bilan samarali ishlash mexanizmlari tahlil qilingan. O‘zbekiston Respublikasida davlat xizmati tizimini isloh qilish va shaffoflikni ta’minlash kontekstida imijni takomillashtirish yo‘nalishlari asoslangan.*

Kalit so‘zlar: *davlat xizmatchisi imiji, kasbiy kompetensiya, ma’naviy-axloqiy qadriyatlar, ijtimoiy-psixologik omillar, ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar, korrupsiyaga qarshi kurashish, shaffoflik, inqiroz kommunikatsiyalari, mediakompetensiyasi.*

Курязова Дилрабо Аминбоевна (соискатель Университета Мировых языков Узбекистана)

СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ И МЕДИА ФАКТОРЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИМИДЖА ГОСУДАРСТВЕННЫХ СЛУЖАЩИХ

Аннотация. *В статье комплексно анализируются социально-психологические, профессиональные, нравственно-этические и медиа факторы, влияющие на формирование имиджа государственных служащих. Изучены личностный, профессиональный, социально-психологический, внешне-репрезентативный, административно-правовой и информационно-коммуникативный компоненты имиджа. В исследовании подробно рассмотрены вопросы профессиональной компетенции государственных служащих, их нравственного облика, культуры общения, соблюдения законов и непримиримости к коррупции. Раскрыта роль средств массовой информации и социальных сетей в формировании имиджа государственных служащих. Проанализированы механизмы управления кризисными ситуациями и эффективной работы с медиа. Обоснованы направления совершенствования имиджа в контексте реформирования системы государственной службы и обеспечения транспарентности в Республике Узбекистан.*

Ключевые слова: *имидж государственного служащего, профессиональная компетенция, нравственно-этические ценности, социально-психологические факторы, средства массовой информации, социальные сети, борьба с коррупцией, транспарентность, кризисные коммуникации, медиа компетенция.*

Kuryazova Dilrabo Aminboevna (Researcher at the University of World languages of Uzbekistan)

SOCIAL-PSYCHOLOGICAL AND MEDIA FACTORS OF CIVIL SERVANTS' IMAGE FORMATION

Annotation. *The article comprehensively analyzes social-psychological, professional, moral-ethical and media factors influencing the formation of civil servants' image. Personal, professional, social-psychological, external-representative, administrative-legal and information-communicative components of image are studied. The research examines in detail the issues of professional competence of civil servants, their moral character, communication culture, compliance with laws and intolerance to corruption. The role of mass media and social networks in shaping the image of civil servants is revealed. Mechanisms for managing crisis situations and effective work with media are analyzed. Directions for improving the image in the context of reforming the civil service system and ensuring transparency in the Republic of Uzbekistan are substantiated.*

Keywords: *civil servant image, professional competence, moral and ethical values, social-psychological factors, mass media, social networks, anti-corruption, transparency, crisis communications, media competence.*

Kirish. Zamonaviy jamiyatda davlat xizmatchilari imiji nafaqat ularning shaxsiy obro‘si, balki umuman, davlat institutlarining nufuzini belgilovchi muhim omil hisoblanadi. Jamoatchilikning davlat organlariga bo‘lgan ishonchi, davlat siyosatining qo‘llab-quvvatlanishi va davlat-jamiyat munosabatlarining mustahkamligi ko‘p jihatdan davlat xizmatchilarining imiji bilan belgilanadi. Globallashuv jarayonlari, ra-

qamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi, ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarning keng qamrovliligi davlat xizmatchilari imijini shakllantirishning yangicha mexanizmlarini yaratmoqda.

O‘zbekiston Respublikasida davlat xizmati tizimini isloh qilish, shaffoflikni ta’minlash va jamoatchilik bilan aloqalarni kengaytirish bo‘yicha amalga oshirilayotgan izchil ishlar davlat xizmatchilari imijini ilmiy jihatdan o‘rganishning dolzarbligini oshirmoqda. Davlat xizmatchilarining kasbiy kompetensiyalarini oshirish, ularning ma’naviy-axloqiy qiyofasini yuksaltirish, fuqarolar bilan samarali muloqotni ta’minlash va mediamakonda ijobiy imij yaratish zamonaviy davlat boshqaruvining ustuvor vazifalaridan biridir. Bu esa davlat xizmatchilari imijini shakllantirishga ta’sir ko‘rsatuvchi omillarni chuqur o‘rganish, ularning o‘zaro ta’sir mexanizmlarini aniqlash va samarali boshqarish strategiyalarini ishlab chiqish zarurligini yuzaga keltirmoqda.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. Davlat xizmatchilarining ma’naviy-axloqiy qiyofasi va imiji masalasi tarixiy jihatdan ko‘plab mutafakkirlarning e’tiborini jalb qilgan. O‘zbek madaniyatida axloq va ma’naviyat tushunchalari jamiyat tuzumining asosini tashkil etadi. Erkin Yusupov o‘z asarida «axloq ijtimoiy munosabatlar zaminida alohida shaxs sifatida mavjud bo‘lgan insonlarning o‘z-o‘zini idora qilish shakllari va me’yori, o‘zaro muloqot va munosabatlarda ularga xos bo‘lgan ma’naviy kamolot darajasining namoyon bo‘lishidir»[1] deb ta’kidlagan. Bu ta’rif axloqning nafaqat shaxsiy, balki ijtimoiy tabiatini ochib beradi va davlat xizmatchilarining ma’naviy qiyofasi shakllanishida axloqiy me’yorlarning asosiy rol o‘ynashini ko‘rsatadi.

Davlat xizmatchisining kasbiy kompetensiyasi va uning professional imijiga bo‘lgan ta’siri borasida Foziljon Ravshanov fundamental tadqiqotlar olib borgan. U o‘z risolasida «Davlat xizmatchisi o‘z sohasida ish yuritish tamoyillari, individual va o‘z tarmog‘i uchun umumiy maqsadlari, ishni amalga oshirish yo‘llari hamda qonuniyatlari, tashkil etish texnologiyalari va mexanizmlari, usul va uslublari, ishni bajarishga tayyorlash va amalga tatbiq etish tizimlari, o‘z faoliyatiga nisbatan dunyoqarashning rivojlanish jarayonlari, imiji, shuningdek, amaliy va nazariy muammolarini ham yaxshi bilishi talab etiladi» [2] deb ta’kidlagan. Bu kompleks yondashuv davlat xizmatchisining kasbiy tayyorgarligining keng qamrovliligini ko‘rsatadi.

Davlat rahbari Shavkat Mirziyoyevning davlat xizmatchilari bilan fuqarolar o‘rtasidagi muloqotni takomillashtirish borasidagi qarashlari amaliy ahamiyatga ega. Prezident «fuqarolar bilan ochiq muloqotni yo‘lga qo‘yishning yangi samarali usul va mexanizmlarini tatbiq qilish, jumladan, barcha darajadagi hokimlar, prokuratura va ichki ishlar organlari rahbarlarining aholi oldida hisobot berish tizimini joriy etish kerak» [4] deb ta’kidlagan. Bu fikrlar davlat xizmatchilarining jamoatchilik oldidagi mas’uliyatini oshirishning zarurligini ko‘rsatadi.

O‘zbek adabiyotshunoslari Muqimiyning «Tanobchilar» she’rini tarixiy davr davlat xizmatchilarining salbiy imijini aks ettiruvchi muhim manba sifatida tahlil qilganlar. Bo‘rixon Qosimov va boshqa olimlar «Maqtanchoq, haromxo‘r tanobchilarning mushugini pisht deydigan kimsa yo‘q. Xalq – gumroh. Chor hukumatiga esa shunisi ma’qul. Tanobchilar adabiyotimiz tarixida ushbu holatning umumlashma ifodasini bergan asar sifatida alohida ahamiyatga ega» [6] deb ta’kidlaganlar. Bu adabiy tahlil tarixda davlat xizmatchilariga nisbatan salbiy stereotiplarning shakllanish sabablarini ochib beradi.

Korrupsiya va davlat xizmatchilari imijiga uning salbiy ta’siri borasida BMTning tadqiqotlari muhim xulosalarni o‘z ichiga oladi. «Bugungi kunda davlat idoralarining har bir xodimining huquqiy madaniyatini oshirish, ma’naviy jihatdan yetukligini ta’minlash mamlakatimizda qonunchilik va huquq-tartibotni mustahkamlashning eng samarali omili deb hisoblash o‘rinlidir. Chunki huquqiy madaniyat birinchi o‘rinda tarbiyaning va ijtimoiy-iqtisodiy, tarixiy, siyosiy, milliy, mafkuraviy hamda huquqiy o‘zgarishlarning tarkibiy qismi va natijasidir» [8] deb ta’kidlangan. Bu yondashuv davlat xizmatchilarining huquqiy ongini shakllantirish imijni mustahkamlashning asosi ekanligini ko‘rsatadi.

Mahalliy davlat boshqaruv organlarining axborot bilan ishlash masalasi borasida Alisher Nazarov «Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy va ma’naviy sohalardagi islohotlar, eng avvalo, aholining nafaqat moddiy, balki ijtimoiy-siyosiy faolligi va bu jarayonda to‘g‘ri axborot bilan ta’minlanganligi, boshqaruv organidan tortib mahalliy tizim, quyi bosqichgacha jamoatchilik bilan aloqalarning maqsadli va manzilli amalga oshirilishi talabi bilan uyg‘unlashgan» [9] deb yozgan. Bu fikr mediamakonda davlat xizmatchilari imijini shakllantirishning ahamiyatini ochib beradi.

Rossiyalik tadqiqotchi Yelena Perelыgina imijning media orqali konstruksiya qilinishi borasida muhim nazariy xulosalar bergan. Uning fikricha, «Masalan, sariq matbuotda mish-mishlar, taxminlar va farazlar ko‘rinishida, ya’ni, hech narsa bilan tasdiqlanmagan va bilvosita axborot deb hisoblanadigan xabarlar imijga juda salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin»[10] degan. Bu tahlil media ta’sirining ikki tomonlama tabiatini ko‘rsatadi.

Inqiroz kommunikatsiyalari sohasida Deniels va boshqa xorijlik olimlar «ommaviy axborot vositalari qanday harakat qilishi va inqiroz haqida qanday xabar berishini hech qachon taxmin qilib bo‘lmaydi. Inqiroz vaziyatida kompaniyalar va tashkilotlar media platformalar tomonidan qay tarzda yoritilishi bir qancha murakkab omillarga bog‘liq bo‘lib, bu jarayonni to‘liq nazorat qilish deyarli imkonsizdir»[11] deb ta’kidlaganlar. Bu nazariy yondashuv davlat xizmatchilari uchun inqirozli vaziyatlarda media bilan ishlashning murakkabligini ko‘rsatadi.

Tahlil va natijalar. Davlat xizmatchilari imijini shakllantirishga ta’sir ko‘rsatuvchi omillarni tizimli tahlil qilish ularning murakkab va ko‘p qirrali tabiatini ochib beradi. Tadqiqotlarimiz shuni ko‘rsatadiki, bu omillarni shartli ravishda olti asosiy guruhga ajratish mumkin. Har bir guruh davlat xizmatchisining umumiy imijiga o‘zining o‘ziga xos ta’sirini ko‘rsatadi va ular bir-biri bilan chambarchas bog‘liq holda faoliyat ko‘rsatadi.

Birinchi guruh shaxsiy-individual omillar hisoblanadi. Bu guruhga davlat xizmatchisining ma’naviy-axloqiy sifatlari, shaxsiy fazilatlari, xarakter xususiyatlari va dunyoqarashi kiradi. Halollik, to‘g‘riso‘zlik, mas’uliyat, adolatparvarlik, kamtarlik kabi axloqiy qadriyatlar davlat xizmatchisining shaxsiy imijini shakllantirishda fundamental asos bo‘lib xizmat qiladi. O‘zbekiston sharoitida milliy qadriyatlar, urf-odatlar va ma’naviy meros shaxsiy imijni shakllantirishda alohida ahamiyat kasb etadi. Ajdodlarimizdan meros qolgan ma’naviy me’yorlar va an’analar zamonaviy davlat xizmatchisining shaxsiy qiyofasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Ikkinchi guruh professional-kasbiy omillar bo‘lib, bu guruhga davlat xizmatchisining chuqur bilimi, yuqori malakasi, kasbiy tajribasi va ishbilarmonlik qobiliyati kiradi. Qonunchilikni mukammal bilish, murakkab vaziyatlarda to‘g‘ri qarorlar qabul qilish salohiyati, zamonaviy boshqaruv texnologiyalarini egallash va innovatsion yondashuvlarni qo‘llash kasbiy imijning asosini tashkil etadi. O‘zbekistonda so‘nggi yillarda davlat xizmatchilarining malakasini oshirish tizimi tubdan takomillashtirildi. Muntazam o‘quv-seminarlar, treninglar, xalqaro tajriba almashish dasturlari davlat xizmatchilarining kasbiy kompetensiyasini oshirishga xizmat qilmoqda.

Uchinchi guruh ijtimoiy-psixologik omillar hisoblanadi. Bu omillar davlat xizmatchisining fuqarolar va hamkasblari bilan muloqot qilish madaniyatini, empatiya ko‘rsata olish qobiliyatini, jamoada ishlash malakasini va nizoli vaziyatlarni hal qilish mahoratini o‘z ichiga oladi. Fuqarolar bilan ochiq, samimiy va sidqidildan muloqot olib borish, ularning muammolarini diqqat bilan tinglay olish, hamdardlik bildirish va psixologik qo‘llab-quvvatlash ijtimoiy imijning muhim komponentlaridir. O‘zbekistonda amalga oshirilgan «Ochiq muloqot», «Xalq qabulxonalari», «Virtual qabulxona» kabi mexanizmlar davlat xizmatchilari bilan fuqarolar o‘rtasidagi psixologik masofani qisqartirishga va o‘zaro ishonchni mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

To‘rtinchi guruh tashqi reprezentativ omillar bo‘lib, bu guruhga davlat xizmatchisining kiyinish madaniyati, tashqi qiyofasi, nutq madaniyati va notiqlik mahorati kiradi. Ozoda va rasmiy kiyinish, tartibli tashqi ko‘rinish, madaniyatli muomala va to‘g‘ri nutq davlat xizmatchisining tashqi imijini shakllantiradi. Nutq madaniyati nafaqat til bilishni, balki fikrlarni aniq, ravon va ishonchli ifodalay olishni ham anglatadi. Davlat xizmatchisining jamoatchilik oldida chiqish mahorati, prezentatsiya tayyorlash va o‘tkazish qobiliyati uning professional imijini yanada mustahkamlaydi.

Beshinchi guruh ma’muriy-huquqiy omillar hisoblanadi. Bu omillar davlat xizmatchisining qonunlarga qat’iy rioya qilishi, korrupsiyaga qarshi murosasiz kurashishi, shaffof faoliyat yuritishi va javobgarlikni anglashini o‘z ichiga oladi. Qonun ustuvorligi prinsipiga sodiqlik, huquqiy madaniyatning yuqoriligi va ma’muriy intizomga rioya qilish davlat xizmatchisining huquqiy imijini belgilaydi. Korrupsion holatlarga nisbatan murosasizlik nafaqat qonuniy talab, balki jamoatchilik ishonchini qozonish uchun zarur shartdir. O‘zbekistonda korrupsiyaga qarshi kurashish yuqori lavozimli mansabdorlarni ham qamrab olishi davlat xizmati tizimida hech kim qonundan ustun emasligini ko‘rsatadi.

Oltinchi guruh axborot-kommunikativ omillar bo‘lib, zamonaviy sharoitda ularning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Bu guruhga davlat xizmatchisining ommaviy axborot vositalari bilan ishlash mahorati, ijtimoiy tarmoqlardagi faolligi, mediasavodxonligi va inqirozli vaziyatlarda kommunikatsiyani boshqarish qobiliyati kiradi. Raqamli davrda fuqarolarning katta qismi davlat xizmatchilari haqidagi ma’lumotlarni ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlardan oladi. Shuning uchun mediamakonda davlat xizmatchilarining qanday tasvirlanishi ularning imijiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

Ommaviy axborot vositalarining imijni shakllantirishdagi roli ikki tomonlama xarakterga ega. Bir tomondan, OAV davlat xizmatchilarining ijobiy ishlari, yutuqlari va samaradorligini keng jamoatchilikka yetkazish imkonini beradi. Intervyular, reportajlar, syujetlar orqali davlat xizmatchilari o‘z faoliyatini ochiq

tarzda namoyish eta oladilar. Ikkinchi tomondan, media salbiy voqealarni ham tez tarqatadi va ko'pincha sensatsion materiallar jamoatchilik diqqatini ko'proq jalb qiladi. Davlat xizmatchilarining xatolari, kamchiliklari va qonunbuzarliklari mediada keng yoritilganda, bu umumiy imijga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Ijtimoiy tarmoqlarning rivojlanishi imij shakllantirish mexanizmlariga yangicha o'zgarishlar kiritdi. Feysbuk, Instagram, Telegram, Tvitter kabi platformalar davlat xizmatchilariga fuqarolar bilan to'g'ridan-to'g'ri muloqot qilish imkonini yaratdi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali tezkor ma'lumot tarqatish, fuqarolar savollariga javob berish, murojaatlarni qabul qilish va umumiy muammolarni muhokama qilish mumkin. Biroq ijtimoiy tarmoqlarda faoliyat yuritish yangi xavflarni ham keltirib chiqaradi. Noto'g'ri ifodalangan fikr, kontekstdan chiqarilgan iboralar yoki shoshilinch kommentariylar tezda virusli tarqalib, imijga zarar yetkazishi mumkin.

Inqirozli vaziyatlarni boshqarish davlat xizmatchilari imijini saqlab qolishning alohida sohasini tashkil etadi. Tabiiy ofatlar, pandemiya, ijtimoiy tartibsizliklar yoki iqtisodiy inqirozlar kabi favqulodda holatlarda davlat xizmatchilarining xatti-harakatlari, qarorlar qabul qilish tezligi va fuqarolar bilan muloqoti uning imijiga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Inqiroz paytida jamoatchilik davlat xizmatchilaridan tezkor, aniq va samarali harakatlarni kutadi. Axborot vakuumi yoki noto'g'ri ma'lumotlar tarqalishi panik va ishonchsizlikni keltirib chiqaradi.

Media bilan samarali ishlash uchun davlat xizmatchilari bir qator kompetensiyalarga ega bo'lishi kerak. Jurnalistlarga aniq va tushunarli javoblar berish, intervyu berish texnikasini egallash, matbuot anjumanlarini tashkil etish va kamerada ishonarli ko'rinish muhim ko'nikmalardir. Davlat xizmatchisi mediaga berilgan har bir kommentariysi ehtiyotkorlik bilan tayyorlangan va davlat organining rasmiy positsiyasini aks ettirishi lozim. So'zlarning noto'g'ri talqin qilinishi yoki kontekstdan chiqarilishi oldini olish uchun aniq, qisqa va konkret javoblar berishga o'rgatish zarur.

Shaffoflik prinsipi zamonaviy davlat xizmatchisi imijining asosiy mezonlaridan biriga aylandi. Jamoatchilik davlat organlaridan ochiq ma'lumotlar, hisobotlar, statistik ko'rsatkichlar va amalga oshirilayotgan loyihalar haqida to'liq axborot olishni talab qiladi. Davlat xizmatchilarining qabul soatlarini kengaytirish, virtual qabulxonalar tashkil etish, muammolarni yechish jarayonlarini ochiq namoyish etish jamoatchilik ishonchini oshiradi. Shaffof faoliyat nafaqat imijni yaxshilaydi, balki korrupsiya xavflarini ham kamaytiradi.

Xulosa va takliflar. O'tkazilgan tadqiqot natijalariga asoslanib, quyidagi xulosalarga kelamiz. Birinchidan, davlat xizmatchilari imiji murakkab, ko'p komponentli va dinamik tizim bo'lib, uning shakllanishiga olti asosiy omillar guruhi ta'sir ko'rsatadi. Shaxsiy-individual, professional-kasbiy, ijtimoiy-psixologik, tashqi reprezentativ, ma'muriy-huquqiy va axborot-kommunikativ omillarning uyg'unligi barqaror va ijobiy imijni shakllantiradi. Bu omillarning har biri alohida-alohida ahamiyatga ega bo'lsa-da, ular bir-biri bilan uzviy bog'liq holda ta'sir ko'rsatadi.

Ikkinchidan, ma'naviy-axloqiy qadriyatlar davlat xizmatchisi imijining fundamental asosini tashkil etadi. O'zbekistonning boy ma'naviy merosi va milliy qadriyatlari zamonaviy davlat xizmatchisining shaxsiy qiyofasini shakllantirishda muhim manba hisoblanadi. Halollik, adolatparvarlik, xalqqa xizmat qilish ruhi va mas'uliyat tuyg'usi davlat xizmatchisining jamoatchilik oldidagi obro'sini belgilovchi asosiy sifatlardir.

Uchinchidan, kasbiy kompetensiya va malakaning doimiy oshirish zaruriyati zamonaviy sharoitda yanada dolzarblashmoqda. Globallashuv, raqamlashuv va ijtimoiy munosabatlarning o'zgarishi davlat xizmatchilaridan yangi bilim va ko'nikmalarni talab qilmoqda. Qonunchilikni chuqur bilish, zamonaviy boshqaruv usullarini egallash, raqamli texnologiyalardan foydalana olish va innovatsion yondashuvlarni qo'llash kasbiy imijning muhim komponentlaridir.

To'rtinchidan, ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarning imijni shakllantirishdagi roli tobora kuchaymoqda. Mediamakonda davlat xizmatchilarining qanday tasvirlanishi jamoatchilik ongida shakllanadigan stereotiplarga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Davlat xizmatchilari media bilan ishlash mahoratini egallashi, jurnalistlar bilan samarali muloqot qilishi va raqamli kommunikatsiya vositalaridan to'g'ri foydalanishi zarur.

Beshinchidan, korrupsiyaga qarshi murosasiz kurashish va qonunlarga qat'iy rioya qilish davlat xizmatchisi imijining ajralmas qismidir. Jamoatchilik davlat xizmatchilaridan yuqori axloqiy standartlarni kutadi va qonunbuzarliklarga nisbatan nihoyatda sezgirdir. Shaffoflik, ochiqlik va javobgarlik zamonaviy davlat xizmati tizimining asosiy prinsiplari bo'lishi kerak.

Oltinchidan, inqirozli vaziyatlarni boshqarish davlat xizmatchilarining alohida kompetensiyasini talab qiladi. Favqulodda holatlarda tezkor, aniq va samarali harakat qilish, jamoatchilikni to‘g‘ri axborot bilan ta’minlash va panikaga yo‘l qo‘ymaslik imijni saqlab qolishning muhim shartlaridir.

Tadqiqot natijalariga asoslanib, quyidagi takliflarni ilgari suramiz. Birinchidan, davlat xizmatchilarini tayyorlash va malakasini oshirish tizimiga imij menejmenti, media bilan ishlash, raqamli kommunikatsiya va inqiroz kommunikatsiyalari bo‘yicha maxsus modullarni kiritish maqsadga muvofiqdir. Bu dasturlar nazariy bilim bilan birga amaliy ko‘nikmalarni shakllantirishga yo‘naltirilgan bo‘lishi kerak.

Ikkinchidan, davlat idoralarida imijni boshqarish bo‘yicha maxsus bo‘limlar yoki mas’ul xodimlar tayinlash lozim. Bu bo‘limlar davlat xizmatchilarining media bilan aloqalarini koordinatsiya qilishi, inqirozli vaziyatlarda tezkor axborot tarqatishi va ijtimoiy tarmoqlardagi faollikni monitoring qilishi kerak.

Uchinchidan, davlat xizmatchilari uchun etika kodeksini yanada takomillashtirish va uning amalda qo‘llanilishini ta’minlash zarur. Kodeksda nafaqat umumiy prinsiplar, balki konkret vaziyatlarda qanday harakat qilish bo‘yicha batafsil ko‘rsatmalar bo‘lishi kerak. Etika kodeksining buzilishi uchun aniq javobgarlik choralari belgilanishi lozim.

To‘rtinchidan, jurnalistlar va davlat xizmatchilari o‘rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash maqsadga muvofiqdir. Muntazam brifinglar, matbuot anjumanlari, ochiq eshiklar kunlari va jurnalistlar uchun maxsus treninglar tashkil etish media bilan o‘zaro tushunishni oshiradi. Jurnalistlarga davlat organlari faoliyati haqida to‘liq va haqiqiy ma’lumotlar yetkazish shaffoflikni ta’minlaydi.

Beshinchidan, ijtimoiy tarmoqlarda davlat xizmatchilarining rasmiy sahifalari ochish va ularni faol yuritish uchun strategiya ishlab chiqish zarur. Bu sahifalar fuqarolar bilan to‘g‘ridan to‘g‘ri muloqot qilish, muammolarni yechish va davlat siyosatini tushuntirish uchun samarali vosita bo‘lishi mumkin. Biroq ijtimoiy tarmoqlarda faoliyat yuritishning aniq qoidalari va standartlari belgilanishi kerak.

Oltinchidan, davlat xizmatchilari imijini doimiy monitoring qilish tizimini joriy etish maqsadga muvofiqdir. Muntazam sotsiologik so‘rovlar, media monitoring, ijtimoiy tarmoqlardagi muhokamalarni tahlil qilish va fokus-guruhlar o‘tkazish imijning haqiqiy holatini baholashga va unga mos ravishda strategiyani moslashtirishga imkon beradi.

Yettinchidan, yoshlar orasida davlat xizmatiga nisbatan ijobiy munosabatni shakllantirish uchun maxsus dasturlar ishlab chiqish kerak. Oliy o‘quv yurtlari, kollejlar va maktablarda davlat xizmati maqomi va afzalliklari, kasbiy imkoniyatlar va ijtimoiy ahamiyati haqida ma’lumot berish kelajakda yuqori malakali kadrlar tayyorlashga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, davlat xizmatchilari imiji zamonaviy O‘zbekistonda davlat boshqaruvi samaradorligining muhim ko‘rsatkichi bo‘lib, uning shakllanishi va takomillashuvi kompleks yondashuvni talab qiladi. Ma’naviy-axloqiy qadriyatlarni asos qilgan holda, kasbiy kompetensiyani doimiy oshirish, media bilan samarali hamkorlik qilish, shaffoflik va ochiqlikni ta’minlash, korrupsiyaga qarshi murosasiz kurashish davlat xizmatchilari imijini mustahkamlashning asosiy yo‘nalishlari hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

(1). Yusupov E. Axloq va ma’naviyat. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2008, 240-bet.

(2). Ravshanov F. Davlat boshqaruv organlarida xalqaro aloqalar va diplomatiya. Toshkent, TDYuI, 2009, 184-bet.

(3). Jo‘rayev N., Xaydarov Q., Boboyev X. O‘zbekiston: ijtimoiy-siyosiy taraqqiyot tahlili. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017, 488-bet.

(4). Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017, 104-bet.

(5). Muqimiy. Tanlangan asarlar. Toshkent, G‘afur G‘ulom nomidagi Adabiyot va san’at nashriyoti, 1974, 287-bet.

(6). Qosimov B., Karimov N., Sheraliyeva M. O‘zbek adabiyotining XIX asr ikkinchi yarmi va XX asr boshlaridagi taraqqiyot yo‘llari. Toshken, “O‘qituvchi”, 1996, 320-bet.

(7). United Nations Convention against Corruption. New York, United Nations, 2004, 65 p.

(8). Коррупция как угроза национальной безопасности. Под ред. А.И.Долговой. М., Российская криминологическая ассоциация, 2010, 392 с.

(9). Nazarov A. Mahalliy davlat hokimiyati organlari va jamoatchilik bilan aloqalar. Toshkent, TDYuI, 2012, 156-bet.

(10). Перелыгина Е.Б. Психология имиджа. М., “Аспект Пресс”, 2002, 223 с.

(11). Daniels T.D., Spiker B.K., Papa M.J. Perspectives on Organizational Communication. New York, McGraw-Hill, 1997, 448 p.